

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № _____

**Державна регуляторна служба
України**

Про розгляд проєкту акта

З метою реалізації частини другої статті 9 та пункту 4 частини першої статті 19 Закону України «Про управління відходами» Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України надсилає на погодження проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів» (далі – проєкт постанови).

- Додатки:
1. Проєкт постанови на 10 арк. в 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 3 арк. в 1 прим.
 3. Аналіз регуляторного впливу на 13 арк. в 1 прим.
 4. Довідка про виконання обов'язків Міністра на 1 арк. в 1 прим.

Перший заступник Міністра

Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ

Ірина Овдієнко 206 31 65

UB
Міндовкілля
№25/1-23/10861-23 від 07.07.2023
КЕП: Краснолуцький О. В. 07.07.2023 13:59
26B2648ADD3032E104000000140230008086A800
Сертифікат дійсний з 12.09.2022 16:07 до 12.09.2024 16:07

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА**

від _____ 2023 р. №

Київ

Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів

Відповідно до частини другої статті 9 та пункту 4 частини першої статті 19 Закону України «Про управління відходами» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити такі, що додаються:

Порядок віднесення речовин або предметів до побічних продуктів;

Критерії віднесення речовин або предметів до побічних продуктів.

2. Постанова набирає чинності з дня її опублікування та вводиться в дію з 9 липня 2023 р., але не раніше шести місяців з дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

Прем'єр-міністр України**Д. ШМИГАЛЬ**

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)

Управління роботи з персоналом

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: 594-91-04, 206-31-52, 206-33-10,
206-31-23, E-mail: liana@mepr.gov.ua

№ 89 від 06.07.2023

ДОВІДКА

У зв'язку з відрядженням Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України (наказ Міндовкілля від 05 липня 2023 року № 88-к) обов'язки Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України з 06 липня 2023 року по 09 липня 2023 року виконує перший заступник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України КРАСНОЛУЦЬКИЙ Олександр Васильович.

Начальник Управління
роботи з персоналом

[Handwritten signature]
Лілія ТКАЧ

UB
Міндовкілля
№25/1-23/10861-23 від 07.07.2023
КЕП: Краснолуцький О. В. 07.07.2023 13:59
26B2648ADD3032E104000000140230008086A800
Сертифікат дійсний з 12.09.2022 16:07 до 12.09.2024 16:07

Додаток
до Порядку віднесення
речовин або предметів
до побічних продуктів

ФОРМА ЗВІТУ

ЗВІТ

про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів

I	Загальна інформація
----------	----------------------------

1	Звітний період (необхідне позначити):												
	☐	I квартал	☐	II квартал	☐	III квартал	☐	IV квартал	2	0			року

2	Дані про утворювача побічних продуктів	
	Повне найменування юридичної особи / прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи – підприємця	
	Ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України / реєстраційний номер облікової картки платника податків *	
	Код виду економічної діяльності (назва та код за КВЕД)	
	Місцезнаходження юридичної особи/місце проживання фізичної особи – підприємця	
	вулиця	
	будинок	
	№ квартири/офісу	
	населений пункт	
	район	
	область	
	поштовий індекс	
	номер телефону	
	електронна адреса	
	Вебсайт (за наявності)	
3	Дані про об'єкт /місце утворення побічних продуктів	
	Найменування	
	Адреса об'єкта /місця утворення побічних продуктів	

* Серія (за наявності), номер паспорта фізичної особи – підприємця, ким і коли виданий (у разі відмови через UB свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків)

Міндовкільця
№25/1-23/10861-23 від 07.07.2023
КЕП: Краснолуцький О. В. 07.07.2023 13:59
26B2648ADD3032E104000000140230008086A800
Сертифікат дійсний з 12.09.2022 16:07 до 12.09.2024 16:07

Продовження додатку

	вулиця	
	будинок	
	населений пункт	
	район	
	область	
	географічні координати	
	Код території (визначається автоматично) відповідно до Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад (КАТОТТГ)	

4	Контактні дані особи відповідальної за подання звіту	
	Посада	
	Прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності)	
	Номер телефону	
	Електронна адреса	

II	Дані про побічні продукти *	
----	------------------------------------	--

(тонн, з трьома десятковими знаками)

A	Назва побічного продукту	
B	Вид економічної діяльності, для якої буде використаний побічний продукт згідно з Класифікацією видів економічної діяльності	
10	Побічні продукти, наявні на початок звітного періоду	
20	Виробничі залишки, віднесені до побічних продуктів, протягом звітного періоду	
30	Побічні продукти, передані кінцевим споживачам	
	Побічні продукти, наявні на кінець звітного періоду <i>(ряд. (10+20-30))</i>	

* Якщо на об'єкті під час виробничого процесу утворюється декілька видів виробничих залишків, віднесених до різних видів побічних продуктів, частина II цього звіту заповнюється для кожного такого побічного продукту окремо.

Керівник юридичної особи/
фізична особа - підприємець
(відповідальна за подання інформації особа)

КРИТЕРІЇ
віднесення речовин або предметів до побічних продуктів

Критерії	Підтвердження відповідності критеріям
1. Визначено подальше використання виробничого залишку	
<p>Подальше використання виробничого залишку є визначеним, якщо:</p> <p>існує договір (договори) між утворювачем виробничого залишку та кінцевим споживачем, з якого (яких) слідує, що подальше використання виробничого залишку забезпечується; та</p> <p>договір (договори) між утворювачем виробничого залишку та кінцевим споживачем є відплатним(и).</p> <p>Виробничий залишок, віднесений до побічного продукту, повинен бути реалізований кінцевому споживачу у повному обсязі протягом трьох років з дати подання звіту про віднесення такого виробничого залишку до побічних продуктів, а у разі неподання – з дати, до якої звіт мав бути поданий, відповідно до Порядку віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України.</p> <p>У разі зберігання виробничого залишку більше зазначеного строку, він вважається відходами.</p>	<p>Наявність:</p> <p>1) договору (договорів) між утворювачем виробничого залишку та кінцевим споживачем, який(і) передбачає (ють):</p> <p style="padding-left: 20px;">подальше використання виробничого залишку забезпечується;</p> <p style="padding-left: 20px;">перехід права власності на побічні продукти;</p> <p style="padding-left: 20px;">оплату за побічний продукт.</p> <p>2) запевнення (гарантійний лист) від кінцевого споживача в електронній чи письмовій формі, що він зобов'язується використати побічний продукт в строк, який не перевищує трьох років з моменту його придбання.</p>
2. Виробничі залишки можуть бути використані у тому вигляді, в якому вони були утворені, без подальшого оброблення, крім нормальної виробничої практики, передбаченої галузевими стандартами	
<p>Цей критерій передбачає, що:</p> <p>не потрібне подальше оброблення виробничих залишків перед їх використанням як побічного продукту і вони можуть бути використані в тому вигляді, в якому вони утворилися, або</p> <p>під час виробничого процесу до залишків можливе застосування таких операцій як фільтрація, промивання / очищення, сушіння, зміна розміру та форми, просіювання, змішування з іншими матеріалами, проведення контролю якості продукту тощо, як нормальної виробничої практики, передбаченої галузевими стандартами, технічними регламентами,</p>	<p>Наявність:</p> <p>1) опису виробничого процесу, який супроводжується технологічною схемою такого процесу, із зазначенням кожної стадії виробничого процесу.</p> <p>2) обґрунтування, що додаткові операції при утворенні виробничих залишків є нормальною виробничою практикою, передбаченою галузевими стандартами, технічними регламентами, національними стандартами, кодексами усталеної практики (у випадку проведення таких додаткових операцій при утворенні виробничих залишків).</p>

<p>національними стандартами, кодексами усталеної практики. Нормальна виробнича практика не включає процеси, які здійснюються для видалення небезпечних речовин із виробничих залишків.</p>	
<p>3. Виробничі залишки утворюються як невід’ємна складова виробничого процесу</p>	
<p>Для віднесення виробничих залишків до побічних продуктів, вони повинні бути утворені як невід’ємна складова виробничого процесу, тобто виробничий процес не може здійснюватися без утворення цих виробничих залишків.</p>	<p>Наявність опису виробничого процесу, який супроводжується технологічною схемою такого процесу, із зазначенням кожної стадії виробничого процесу, з яких видно, що виробничий залишок утворився як невід’ємна складова виробничого процесу.</p>
<p>4. Виробничі залишки відповідають всім встановленим вимогам до продукції, а також вимогам щодо захисту здоров’я людей і охорони навколишнього природного середовища, їх використання не становить небезпеки для здоров’я людей та навколишнього природного середовища</p>	
<p>Відповідність встановленим вимогам до продукції передбачає, що виробничі залишки відповідають вимогам відповідного технічного регламенту, національного стандарту, міжнародного стандарту, технічних умов або іншої технічної специфікації як до продукції.</p> <p>Відповідність встановленим вимогам до продукції передбачає, що подальше використання побічного продукту відповідає вимогам відповідного технічного регламенту, національного стандарту, міжнародного стандарту, технічних умов або іншої технічної специфікації як до продукції.</p> <p>Відповідність встановленим вимогам до захисту здоров’я людей і охорони навколишнього природного середовища передбачає, що виробничі залишки та подальше використання побічного продукту не призведуть до несприятливого впливу на навколишнє природне середовище чи здоров’я людини та не становлять небезпеки для здоров’я людей та навколишнього природного середовища.</p>	<p>Наявність:</p> <p>1) сертифікату про відповідність системи управління якістю або системи екологічного управління стандартами Міжнародної організації із стандартизації (ISO) серії 9000 або серії 14000 відповідно чи за аналогічним національним стандартом; та</p> <p>2) декларації виробника про відповідність та/або сертифікату чи іншого документу про відповідність від акредитованого органу з оцінки відповідності, який доводить, що матеріал або предмет відповідає вимогам, встановленим відповідним технічним регламентом, національним стандартом, міжнародним стандартом або технічними умовами або іншою технічною специфікацією.</p>

ПОРЯДОК
віднесення речовин або предметів до побічних продуктів

1. Цей Порядок визначає процедуру віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів з метою ефективного використання їх як сировини в іншому виробництві чи як готової продукції, та забезпечення запобігання і мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

2. Дія цього Порядку поширюється на суб'єктів господарювання, у яких під час виробничого процесу утворюються речовини або предмети, які можуть бути використані як сировина в іншому виробництві чи як готова продукція.

3. Дія цього Порядку не поширюється на суб'єктів господарювання, у яких під час виробничого процесу утворюються:

1) побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною, обіг яких регулюється Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»;

2) речовини, призначені для використання як кормові матеріали відповідно до Закону України «Про безпеку та гігієну кормів», які не є побічними продуктами тваринного походження, не призначені для споживання людиною.

4. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

1) виробничий залишок – це речовина або предмет, який є результатом виробничого процесу, але не створений цілеспрямовано в результаті виробничого процесу;

2) виробничий процес – це сукупність необхідних операцій і процесів, які виконуються планово і послідовно для здійснення виробництва продукції, під час яких може бути створений один або більше виробничих залишків;

3) кінцевий споживач – особа, яка придбає чи замовляє або має намір придбати чи замовити побічний продукт для використання в особистих потребах та/або у своїй господарській діяльності, за виключенням подальшої реалізації такого побічного продукту іншим особам.

4) нормальна виробнича практика – виробничий процес, передбачений галузевими стандартами, технічними регламентами, національними стандартами, кодексами ustalеної практики та який застосовується як стандартна процедура під час виробництва продукції;

5) побічний продукт – це речовина або предмет, який утворився як виробничий залишок у виробничому процесі та відповідає вимогам, визначеним цим Порядком;

6) утворювач виробничих залишків – суб'єкт господарювання, у якого під час виробництва продукції утворюються виробничі залишки, які можуть бути використані як сировина в іншому виробництві чи як готова продукція;

7) утворювач побічних продуктів – утворювач виробничих залишків, який виконав процедури, визначені цим Порядком, для віднесення виробничих залишків до побічних продуктів.

Інші терміни вживаються у цьому Порядку у значеннях, наведених у Законах України «Про управління відходами», «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про стандартизацію».

5. Для віднесення виробничих залишків до побічних продуктів утворювач виробничих залишків:

1) приймає рішення про доцільність віднесення виробничих залишків до побічних продуктів;

2) запроваджує систему управління якістю або систему екологічного управління, яка повинна відповідати вимогам цього Порядку;

3) забезпечує сертифікацію системи управління якістю або системи екологічного управління за стандартами Міжнародної організації із стандартизації (ISO) серії 9000 або серії 14000 відповідно чи за аналогічним національним стандартом;

4) забезпечує відповідність виробничих залишків сукупності умов, визначених статтею 9 Закону України «Про управління відходами», та сукупності критеріїв віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, затверджених Кабінетом Міністрів України (далі – критерії).

5) здійснює звітування про виробничі залишки, віднесені до побічних продуктів, як визначено цим Порядком.

6. Рішення про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів приймає виключно утворювач виробничих залишків, шляхом занесення відповідних даних до облікового запису інформаційної системи управління відходами та проходження відповідного тесту на сукупність встановлених цим Порядком критеріям.

7. Після прийняття рішення про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів утворювач виробничих залишків автоматично засобами інформаційної системи управління відходами відноситься до реєстру побічних продуктів та повинен забезпечити наявність:

опису виробничого процесу, який супроводжується технологічною схемою такого процесу, із зазначенням кожної стадії виробничого процесу, які

підтверджують, що виробничий залишок утворився як невід'ємна складова виробничого процесу;

обґрунтування, що додаткові операції при утворенні виробничих залишків є нормальною виробничою практикою, передбаченою галузевими стандартами, технічними регламентами, національними стандартами, кодексами усталеної практики (у випадку проведення таких додаткових операцій при утворенні виробничих залишків).

сертифікованої системи управління якістю або системи екологічного управління;

технічних умов, внесених до Головного фонду технічних умов України та бази даних «Технічні умови України», у разі застосування їх для підтвердження відповідності виробничих залишків критеріям;

декларації виробника про відповідність та/або сертифікату чи іншого документу про відповідність від акредитованого органу з оцінки відповідності, який доводить, що матеріал або предмет відповідає вимогам, встановленим відповідним технічним регламентом, національним стандартом, міжнародним стандартом, технічними умовами або іншою технічною специфікацією;

кінцевих споживачів;

кваліфікованого персоналу.

8. Система управління якістю або система екологічного управління повинна включати сукупність задокументованих процедур щодо:

1) моніторингу процесів нормальної виробничої практики, що застосовуються до побічних продуктів;

2) моніторингу якості утворених побічних продуктів (включаючи відбір та аналіз проб);

3) моніторингу відгуків кінцевих споживачів щодо відповідності побічних продуктів встановленим вимогам до продукції, вимогам щодо безпечності їх використання для здоров'я людей та навколишнього природного середовища;

4) ведення обліку результатів моніторингу, зазначених у підпунктах 1 – 3 цього пункту;

5) окремого зберігання виробничих залишків, віднесених до побічних продуктів, від виробничих залишків, які вважаються відходами;

6) проведення аналізу результатів моніторингу для вжиття заходів з метою покращення системи управління якістю або системи екологічного управління;

7) навчання персоналу;

8) інших процедур, необхідних для запровадження системи управління

якістю або системи екологічного управління, за необхідності.

9. Відповідність системи управління якістю або системи екологічного управління стандартам Міжнародної організації із стандартизації (ISO) серії 9000 або серії 14000 відповідно чи за аналогічним національним стандартом та вимогам цього розділу, повинен підтвердити орган з оцінки відповідності, акредитований НААУ або органом з акредитації іншої держави, з якою укладено договір про співробітництво та взаємне визнання акредитації органів з оцінки відповідності.

Підтвердження відповідності системи управління якістю або системи екологічного управління стандартам Міжнародної організації із стандартизації (ISO) серії 9000 або серії 14000 відповідно чи за аналогічним національним стандартом та вимогам цього розділу повинно проводитися кожні три роки.

10. У разі змін у виробничому процесі утворювач побічних продуктів повинен оновити систему управління якістю або систему екологічного управління відповідно до цих змін та забезпечити її сертифікацію протягом трьох місяців з дня запровадження таких змін.

11. Утворювач побічних продуктів щоквартально подає звіт про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів (далі – Звіт) за формою, наведеною у додатку до цього Порядку, до інформаційної системи управління відходами.

12. Утворювач побічних продуктів, у якого під час виробництва продукції утворюються виробничі залишки на декількох об'єктах, подає звіт по кожному об'єкту.

13. Звіт подається до 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

14. Під час подання першого Звіту утворювач побічних продуктів додає до нього копії документів, що підтверджують відповідності сукупності критеріїв та копію технічних умов, у разі їх застосування.

15. У разі отримання нового сертифіката про відповідність системи управління якістю або системи екологічного управління у випадках, передбачених пунктами 9 – 10 цього Порядку, утворювач побічних продуктів додає до Звіту копії:

чинного сертифіката про відповідність системи управління якістю або системи екологічного управління за стандартами Міжнародної організації із стандартизації (ISO) серії 9000 або серії 14000 відповідно чи за аналогічним національним стандартом;

опису виробничого процесу, який супроводжується технологічною схемою такого процесу, із зазначенням кожної стадії виробничого процесу;

обґрунтування, що додаткові операції при утворенні виробничих залишків є нормальною виробничою практикою, передбаченою галузевими

стандартами, технічними регламентами, національними стандартами, кодексами усталеної практики (у випадку проведення таких додаткових операцій при утворенні виробничих залишків).

У разі внесення змін до технічних умов утворювач побічних продуктів додає до звіту копію змін до технічних умов.

16. Копії документів, що підтверджують відповідність сукупності критеріїв, які не зазначені в пункті 15 цього Порядку, утворювач побічних продуктів додає до звіту за звітний період, в якому вони оформлені.

17. На запит Держекоінспекції утворювачі побічних продуктів надають їм інформацію та документацію (у паперовій або електронній формі), необхідну для підтвердження відповідності побічних продуктів вимогам цього Порядку та критеріям.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів»

I. Визначення проблеми

На сьогодні проблема полягає в тому, що відсутній порядок визначення процедури та критеріїв віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів з метою ефективного використання їх як сировини в іншому виробництві чи як готової продукції, що призводить до негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

На сучасному етапі розвитку суспільства важливим аспектом гармонізації людини і природи є вирішення завдань ефективного використання ресурсів та утилізації відходів. Поряд з розвитком промисловості і зростанням споживання різноманітних видів енергії швидкими темпами зростає й обсяг відходів і виробничих залишків різноманітних виробництв. Свідоме ставлення до питань екології, зменшення обсягу відходів та пошук шляхів корисного їх застосування сьогодні набуває першочергового значення в багатьох галузях діяльності людини.

Так, технологічні та нетехнологічні залишки та відходи деревини є природним і неминучим продуктом життєвого циклу біологічної сировини та виробів з неї.

Відходи деревини утворюються в значних обсягах практично на всіх етапах технологічного ланцюга перероблення: лісозаготівля – лісопиляння – деревооброблення. Відходи у лісопильному виробництві становлять у середньому 35 % від початкового об'єму круглого лісу, у виробництві дверних і віконних блоків – 31 %, паркету – 30 %, меблів – 54 %.

У процесі переробки сировини рослинного і тваринного походження одержують побічні продукти, які використовують як корми. Це залишки борошномельного, олійного, цукрового, крохмале-патокового, спиртового, пивоварного виробництв, відходи молочної, м'ясної й рибної промисловості, підприємств громадського харчування та індивідуального харчування.

Як приклад, цукрове виробництво – це складне матеріало- та енергоємне виробництво, у якому обсяги сировини та допоміжних речовин у декілька разів перевищують вихід готової продукції. При виробництві цукру, крім основної продукції, утворюється значна кількість відходів, які на даний час недостатньо ефективно використовуються, а іноді приносять значної шкоди навколишньому природному середовищу.

Відходи при виробництві цукру становлять у відсотках від маси буряків: бадилля – 50-70 %, жому свіжого – 70-90%, дефекату – 8-12 % і меляси – 4-6%.

На сьогодні можна виділити такі основні напрямки використання та утилізації бурякового жому: харчовий пектин, корм для тварин, силосування, сушка та гранулювання жому, біогаз, пектиновий клей, харчові волокна тощо.

Відходи цукрового виробництва, як жом, меляса та дефекат становлять велику цінність і можуть використовуватись як для добрива для сільськогосподарських угідь. Ці добрива збалансовані за хімічним складом, ефективно впливають на ріст і розвиток рослин. Крім того, добрива у своєму складі містять природні мінерали, які сприяють регенерації ґрунтів, зменшенню ґрунтовтоми, активізації агрохімічно-корисної мікробіоти й інше.

Отже, цукрове виробництво є великим джерелом вторинних сировинних ресурсів і відходів. Відокремлення вторинних сировинних ресурсів від загальної маси відходів потребує законодавчого врегулювання.

В Україні питоме навантаження промисловими відходами, насамперед території гірничопромислових регіонів Придніпров'я і Донбасу на початку 2000-х років досягало 8-18 тис./км², при середньому по країні близько 3 тис./км².

Важливою особливістю структури утворення відходів в Україні у зв'язку з сировинною спрямованістю економіки є домінування в їх складі гірничопромислових відходів (88 %), тоді як частка відходів інших галузей промисловості становить близько 10 %, а побутових — не перевищує 2 %.

На даний час в передових країнах світу практикується підхід до вирішення проблеми, який базується на створенні окремих правил для кожної групи відходів, який базується на найкращих технологіях та найкращих природоохоронних практиках.

Задля вирішення цієї проблеми частиною першою статті 9 Закону України «Про управління відходами» (далі – Закон) визначено, що речовини, предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, розглядаються як побічні продукти, а не відходи, у разі дотримання певних умов.

З прийняттям проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів» (далі – проєкт постанови) рішення про доцільність віднесення виробничих залишків до побічних продуктів буде прийматися виключно суб'єктом господарювання.

Проєкт постанови передбачає затвердження Порядку та Критеріїв віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, яким пропонується врегулювати процедуру віднесення виробничих залишків до побічних продуктів.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого	+	-

підприємництва		
----------------	--	--

Врегулювання проблеми не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки Законом встановлено обов'язкову процедуру віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, порядок якої встановлює Кабінет Міністрів України; діючих регуляторних актів, оскільки такі акти на даний час відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є створення умов для прийняття рішення суб'єктом господарювання, у якого під час виробничого процесу утворюються речовини або предмети, які можуть бути використані як сировина в іншому виробництві чи як готова продукція, про доцільність їх віднесення до побічних продуктів.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Така альтернатива є неприйнятною, оскільки вимоги Закону не буде виконано, що не дозволить досягти поставлених цілей державного регулювання Проблема полягає в тому, що відсутній порядок визначення процедури та критеріїв віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів з метою ефективного використання їх як сировини в іншому виробництві чи як готової продукції, що призводить до негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.
Альтернатива 2 Розроблення проекту акта, яким затверджуватиметься Порядок та Критерії віднесення речовин або предметів до побічних продуктів	Така альтернатива вирішує описану розділі I Аналізу проблему та досягнення цілей державного регулювання, а також надає можливість забезпечити виконання вимог Закону

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
------------------	--------	---------

Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Прогнозується зменшення обсягів утворення відходів і ефективне використання виробничих залишків. Стимулює суб'єктів господарювання запроваджувати найкращі технології та природоохоронні практики.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі та Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць Станом на 2022 рік	14942	45200	1776	61918*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	24%	73%	3%	100 %

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Отримують можливість самостійно прийняти рішення про доцільність віднесення виробничих залишків до побічних продуктів та отримати додаткову вигоду від їх продажу. Створення прозорого конкурентного середовища.	Прогнозуються витрати на: ознайомлення з новим регулюванням, а також на створення облікового запису в інформаційній системі та внесення відповідних звітів; отримання сертифікату чи іншого документу про відповідність від акредитованого органу з оцінки відповідності. Для одного суб'єкта господарювання в перший рік регулювання витрати прогнозуються на рівні –

		50080,92-80080,92 грн Для всіх суб'єктів господарювання в перший рік регулювання витрати прогнозуються на рівні – 3,10 - 4,96 млн. грн
--	--	---

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0 грн
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	50080,92-80080,92 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишається проблема зазначена у розділі I Аналізу. Проблема полягає в тому, що відсутній порядок визначення процедури та критеріїв віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів

Альтернатива 3	4	Така альтернатива є оптимальною та дозволяє вирішити описану проблему, досягає поставленої мети щодо прийняття рішення суб'єктом господарювання, у яких під час виробничого процесу утворюються речовини або предмети, які можуть бути використані як сировина в іншому виробництві чи як готова продукція, про доцільність їх віднесення до побічних продуктів а також надає можливість забезпечити виконання вимог Закону
----------------	---	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, вигоди для держави, суб'єктів господарювання та громадян відсутні.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, держава, суб'єкти господарювання, громадяни не нестимуть витрат.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої цілі. Невиконання вимог Закону є неприпустимим.
Альтернатива 2	Прогнозуються вигоди для суб'єктів господарювання від продажу побічних продуктів.	У держави та громадян витрати відсутні. Прогнозуються витрати для суб'єктів господарювання на забезпечення виконання вимог регуляторного акта.	У разі прийняття проекту постанови задекларовані цілі будуть досягнуті повною мірою.

Рейтинг	Аргументи щодо	Оцінка ризику
---------	----------------	---------------

	переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи.	зовнішніх чинників на дію запропонованого акта
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Повністю відповідає нормам Закону. Прогнозується зменшення обсягів утворення відходів і ефективне використання виробничих залишків. Стимулює суб'єктів господарювання запроваджувати найкращі технології та природоохоронні практики	Зміна економічних факторів (інфляція, конкуренція, інвестиції, тощо); Вплив природно-екологічних факторів (стихійні лиха, зміна кліматичних умов тощо).

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

20 червня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон, яким передбачено ліцензування провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

З метою розв'язання визначеної проблеми розроблено проєкт постанови, яким передбачається затвердити:

- Порядок віднесення речовин або предметів до побічних продуктів;
- Критерії віднесення речовин або предметів до побічних продуктів.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Відповідно, розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2014 р. № 308 не проводився.

Розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для великих та середніх суб'єктів господарювання здійснювався згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (додається).

Прийняття постанови дозволить зменшити обсяги утворення відходів та удосконалить систему пошуку суб'єктами господарювання шляхів корисного застосування виробничих залишків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта встановлюється на необмежений термін. Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни законодавчого акта, на виконання якого розроблений цей проєкт регуляторного акта.

Термін набрання чинності регуляторним актом – постанова набиратиме чинності з дня її опублікування та вводиться в дію з 9 липня 2023 року, але не раніше шести місяців з дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності дії регуляторного акта є:

Найменування показника	Розмір показника
Рівень інформованості суб'єктів господарювання	100% (проєкт постанови розміщений на вебсайті Міндовкілля (https://mepr.gov.ua)).
Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта	0% (не передбачається додаткових надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів).
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання	61918
Розмір часу та коштів, витрачатимуться суб'єктами господарювання на виконання вимог акта	Витрати суб'єктів господарювання для виконання вимог акта – у перший стартовий рік орієнтовно складають: - 80,92 грн (2 години) для відповідальних працівників на ознайомлення з новим регулюванням, на створення облікового запису в інформаційній системі та внесення відповідних звітів; - 50000 - 80000 грн отримання сертифікату чи іншого документу про відповідність від акредитованого органу з оцінки відповідності.

Числові визначення додаткових показників результативності регуляторного акта, за якими буде проведено базове відстеження є:

кількість утворювачів виробничих залишків, які прийняли рішення про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів шляхом занесення відповідних даних до облікового запису інформаційної системи управління відходами та проходження відповідного тесту;

кількість утворювачів побічних продуктів, внесених до реєстру побічних продуктів.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень показників результативності дії регуляторного акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватиметься виключно статистичний показник.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження має здійснюватися раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження. Відстеження результативності зазначеного вище регуляторного акту проводитиметься шляхом розгляду пропозицій та зауважень від суб'єктів господарювання та заінтересованої громадськості, які надійшли до Міндовкілля.

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України

Руслан СТІЛЕЦЬ

_____ 2023 р.

Додаток
до Аналізу регуляторного впливу

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за
альтернативою 2

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	2	3	4
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0 грн	0 грн
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0 грн	0 грн
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0 грн	0 грн
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0 грн	0 грн
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	50000-80000 грн	85000-125000 грн
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0 грн	0 грн
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового	0 грн	0 грн

	персоналу, гривень		
8	Інше (уточнити), гривень Витрати, пов'язані з ознайомленням регуляторного акта та процедури організації виконання вимог регулювання 40,46 грн/год* x 2 години (час, який витрачається суб'єктом господарювання на ознайомлення з регуляторним актом, створення облікового запису та внесення щоквартальних звітів) у перший рік. Та 1 година кожен наступний рік (40,46 грн/год * 1 год)	80,92 грн	242,76 грн
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	50080,92- 80080,92 грн	85242,76 - 125242,76 грн
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	61918	61918
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	3,10 -4,95 млн. грн	5,28-7,75 млн.грн

* У розрахунку вартості 1 часу роботи використано вартість 1 часу роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», з 1 січня 2023 року становить – 40,46 гривні. Джерело отримання інформації:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	0	0	0

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	0	0

Вид витрат	Витрати ⁵ на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати ⁶ на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	0	0	50000-80000 грн	85000-125000 грн

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу		

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів» розроблено з метою визначення процедури та критеріїв віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів з метою ефективного використання їх як сировини в іншому виробництві чи як готової продукції, та забезпечення запобігання і мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

2. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту постанови

З метою реалізації положень частини другої статті 9 та пункту 4 частини першої статті 19 Закону України «Про управління відходами» Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів» (далі – проєкт постанови).

3. Основні положення проєкту постанови

Проєктом постанови затверджуються:

Порядок віднесення речовин або предметів до побічних продуктів (далі – Порядок);

Критерії віднесення речовин або предметів до побічних продуктів.

Порядок поширюється на суб'єктів господарювання, у яких під час виробничого процесу утворюються речовини або предмети, які можуть бути використані як сировина в іншому виробництві чи як готова продукція.

Рішення про доцільність віднесення виробничих залишків до побічних продуктів приймає виключно суб'єкт господарювання.

Утворювач побічних продуктів щоквартально подає звіт про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів до інформаційної системи управління відходами.

Критеріями віднесення речовин або предметів до побічних продуктів є:

визначено подальше використання виробничого залишку;

виробничі залишки використовуються у тому вигляді, у якому вони були утворені, без подальшого оброблення, крім нормальної виробничої практики, передбаченої галузевими стандартами;

виробничі залишки утворюються як невід'ємна складова виробничого

УВ процесу;

Міндовкілля

№25/1-23/10861-23 від 07.07.2023

КЕП: Краснолуцький О. В. 07.07.2023 13:59

26B2648ADD3032E104000000140230008086A800

Сертифікат дійсний з 12.09.2022 16:07 до 12.09.2024 16:07

виробничі залишки відповідають всім встановленим вимогам до продукції, а також вимогам щодо захисту здоров'я людей і охорони навколишнього природного середовища, їх використання не становить небезпеки для здоров'я людей та навколишнього природного середовища.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють Закони України «Про управління відходами»; «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про стандартизацію».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту постанови не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

Здійснення Державною екологічною інспекцією України заходів державного нагляду (контролю) відбуватиметься в межах видатків, передбачених бюджетною програмою КПКВК 2795010 «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю».

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт постанови розміщено на офіційному вебсайті Міндовкілля з метою проведення публічних консультацій.

Проєкт постанови не стосується питань соціально-трудової сфери, тому не потребує погодження з всеукраїнськими профспілками, їх об'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців.

Проєкт постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, місцевого та регіонального розвитку, прав та інтересів територіальних громад, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проєкт постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проєкті постанови відсутні положення, які:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту постанови не проводились.

Проект постанови надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту постанови матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації проекту постанови на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Суб'єкти господарювання	Короткостроковий вплив (до року): позитивний. Середньостроковий вплив (більше року): позитивний	Усунення технічних бар'єрів у торгівлі
Громадяни	Короткостроковий вплив (до року): позитивний. Середньостроковий вплив (більше року): позитивний	Можуть придбати чи замовити побічний продукт для використання в особистих потребах та/або у своїй господарській діяльності, за виключенням подальшої реалізації такого побічного продукту іншим особам. Прийняття проекту постанови сприятиме покращенню відносин між суб'єктами господарювання та населенням

**Перший заступник Міністра
захисту довкілля
та природних ресурсів України**

Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ

_____ 2023 р.

ПОВІДОМЛЕННЯ про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів»

09/06/2023 : 16:51

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів» (далі – проект постанови) розроблений з метою реалізації положень частини другої статті 9 та пункту 4 частини першої статті 19 Закону України «Про управління відходами».

Метою проекту постанови є визначення процедури та критеріїв віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів з метою ефективного використання їх як сировини в іншому виробництві чи як готової продукції, та забезпечення запобігання і мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

Назва органу виконавчої влади, що розробив проект постанови

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Назва структурного підрозділу, що розробив проект постанови, адреса та телефон

Відділ формування державної політики з питань управління відходами Управління з питань управління відходами Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел. (044) 206-31-65, semenova@mepr.gov.ua.

Зазначений проект постанови та аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Міндовкілля: www.mepr.gov.ua.

поділитись:

